

Täysistunto

Keskiviikko 14.2.2024 klo 13.59—17.05

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi Hallituksen esitys HE 105/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Tässäkin vaiheessa keskusteluun varataan enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei päästä loppuun asti, niin asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asioiden jälkeen. — Esittelypuheenvuoro, ministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.15 Oikeusministeri Leena Meri (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi rikoslakia ja eräitä muita lakeja. Esityksen tarkoituksena on täydentää unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjuntaa rikosoikeudellisin keinoin koskevan direktiivin täytäntöönpanoa. Kyseessä on niin sanottu unionin petosdirektiivi.

Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät lainmuutokset ovat tulleet alun perin Suomessa voimaan 1.4.2019. Komissio on kuitenkin käynnistänyt Suomea vastaan rikkomusmenettelyn direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta. Komissio on antanut Suomelle perustellun lausunnon, jonka mukaan Suomen lainsäädäntö ei ole kaikilta osin riittävää. Perustellun lausunnon johdosta on arvioitu aiheelliseksi tarkentaa lainsäädäntöämme. Komissio on käynnistänyt rikkomusmenettelyn myös joitain muita jäsenmaita vastaan samantyyppisistä asioista.

Esityksen pääsisältönä on kahden muutoksen tekeminen rikoslain virkarikossäännöksiin. Kyse ei ole laajoista muutoksista. Ensinnäkin Euroopan unionin varojen väärinkäyttö säädettäisiin rangaistavaksi erillisellä rangaistussäännöksellä, kun nykyisin sovelletaan yleisiä virkarikossäännöksiä. Rikoksen yritys säädettäisiin nimenomaisesti rangaistavaksi. Muutos selventää lainsäädäntöä. Toinen muutos olisi se, että oikeushenkilön rangaistusvastuuta sovellettaisiin tiettyihin lahjuksia ja varojen väärinkäyttöä koskeviin rikoksiin. Tällä varmistettaisiin, että oikeushenkilön rangaistusvastuusta on säädetty selvällä ja riittävällä tavalla.

Kokonaisuutena arvioiden direktiivin velvoitteiden voidaan katsoa käytännössä toteutuvan kattavasti jo nykyisin. Esityksellä lainsäädäntöä kuitenkin selkiytetään sen varmistamiseksi, että se vastaa riittävän yksiselitteisesti direktiivin kaikkia vaatimuksia. Kyse ei ole kuitenkaan direktiivin keskeisimmistä velvoitteista, joissa olisi ollut puutoksia. Lain muutosten arvioidaan siten olevan käytännön merkitykseltään ja taloudellisilta vaikutuksiltaan verrattain vähäisiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

Esityksellä muutettaisiin myös eräitä muita lakeja. Tältä osin kysymys on pääasiassa lainsäädäntöön jääneiden vanhentuneiden viittaussäännösten korjaamisesta. Ne on koottu tähän yhteen hallituksen esitykseen lain valmisteluresurssien säästämiseksi. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2024. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten puhujalistaan. — Edustaja Eerola poissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.